

ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ
ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ
HELSINKI CITIZENS' ASSEMBLY
VANADZOR OFFICE

2001 Հայաստանի Հանրապետություն,
Վանաձոր Տիգրան Մեծի պողոտա 59
59 Tigran Metsi st.
Vanadzor, 2001, Republic of Armenia
Tel. (հեռ.) (374 322) 4 22 68
Fax (ֆաքս) (374 322) 4 12 36
E-mail: hcav@hcav.am
Ե/2013- 17.12/697
17.12.2013 թ.

ՀՀ Երևանի Կենտրոն և Նորք-Մարաշ համայնքների
ընդհանուր իրավասության դատարան
Դիմումատու՝

«Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի
Վանաձորի գրասենյակ» ՀԿ
Պետական ռեգիստրի վկայական
03 Ա. 0704086
ՀՀ Լոռու մարզ, ք. Վանաձոր, 2001
Տիգրան Մեծի 59

Պատասխանողներ՝

ՀՀ Հատուկ քննչական ծառայություն
0010 ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 5
ՀՀ գլխավոր դատախազություն
ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան փ. 5

ԴԻՄՈՒՄ

(ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության հատկապես կարևորագույն գործերով քննիչ Մ. Ա. Բաբայանի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշման դեմ)

1. Գործի դատական նախապատմություն

1.1. 2013թ. հոկտեմբերի 10-ին ՀՀ սպորտի և երիտասարդության հարցերի նախարարի տեղակալ, «Հայոց արծիվներ» հասարակական կազմակերպության ղեկավար Խաչիկ Ասրյանը «Yerkir.am»-ի (լրատվական կայք) հետ զրույցի ժամանակ բռնության սպառնալիքներ է հնչեցրել ՀՀ ԱԺ պատգամավոր Զարուհի Փոստանջյանի և նրա հարազատների նկատմամբ:

1.2. 2013թ. հոկտեմբերի 14-ին «Հելսինկյան Քաղաքացիական Ասամբլեայի Վանաձորի գրասենյակ» ՀԿ-ի (այսուհետ՝ կազմակերպություն) կողմից հաղորդում է ներկայացվել ՀՀ գլխավոր դատախազին, որում, մասնավորապես նշվում է, որ Խ.Ասրյանի 2013թ. հոկտեմբերի 10-ին հայտարարությունը Զ. Փոստանջյանի հասցեին սպառնալիք է, որը ՀՀ քրեական օրենսգրքի 137-րդ հոդվածի հատկանիշներով առաջացնում է պատասխանատվություն:

1.3. 2013թ. հոկտեմբերի 29-ին Ձ. Փոստանջյանը դիմում է ներկայացրել ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության պետին հայտնելով այն մասին, որ միանում է Կազմակերպության 14.10.2013թ. հաղորդումին և խնդրել է ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ Խ. Ասրյանին պատասխանատվության ենթարկելու համար:

1.4. 2013թ. հոկտեմբերի 31-ին ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության հատկապես կարևորագույն գործերով քննիչ Մ. Բաբայանի կողմից կայացվել է որոշում քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին:

1.5. 2013թ. նոյեմբերի 12-ին Կազմակերպության կողմից ներկայացվել է դիմում-բողոք ՀՀ գլխավոր դատախազություն, որով խնդրել եմ վերացնել նախաքննության մարմնի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ին կայացրած քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը և գործը ուղարկել նախաքննության:

1.6. 2013թ. նոյեմբերի 20-ին ՀՀ գլխավոր դատախազ Գևորգ Կոստանյանի կողմից կայացվել է որոշում բողոքը մերժելու մասին:

2. ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Մ. Ա. Բաբայանի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը պատճառաբանվել է հետևյալ կերպ.

Քննիչը մեր կազմակերպության և Ձ. Փոստանջյանի դիմումների քննարկման և մի շարք լրատվական միջոցներով Խ.Ասրյանի կատարած հայտարարությունները ուսումնասիրելու արդյունքում պարզել է, որ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 137-րդ հոդվածով նախատեսված հանցակազմը բացակայում է, քանզի Խ.Ասրյանի արած հայտարարություններում բացակայում է սպառնալիքի կոնկրետությունը և սպառնալիքի իրական լինելը:

Սպառնալիքի կոնկրետությունը քննարկվող հանցակազմի պարտադիր հատկանիշներից մեկն է, այսինքն՝ այն հանգամանքի հստակությունը, թե ինչպիսի վնաս է սպառնում պատճառել հանցավորը:

Հանցակազմի մյուս պարտադիր հատկանիշն է՝ սպառնալիքի իրական լինելը: Սպառնալիքը իրական է համարվում, երբ տուժողը բավարար հիմքեր է ունենում անհանգստանալու, վախենալու դրա իրականացումից, կարծում է, որ տրված սպառնալիքի իրականացումը հնարավոր է:

Խ. Ասրյանի կողմից զանգվածային լրատվական միջոցներով Ձ. Փոստանջյանի հասցեին հրապարակած մի շարք արտահայտություններ սպանության կամ առողջությանը ծանր վնաս պատճառելու իրական սպառնալիք չեն հանդիսացել, դրանք իրականացնելու իրական վտանգ չի եղել, որի պայմաններում արարքում հանցակազմը բացակայում է:

3. ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Մ. Բաբայանի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը վերացնելու հիմքեր և պատճառաբանությունները.

3.1 ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 41-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն՝ դատարանի լիազորություններն են (...) օրենքով նախատեսված դեպքերում քննել և լուծել հետաքննության մարմնի աշխատակցի, քննիչի, դատախազի, օպերատիվ հետախուզական գործողություններ իրականացնող մարմինների որոշումների և գործողությունների (անգործության) դեմ բողոքները:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 278-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ դատարանը ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքով սահմանված դեպքերում և կարգով քննում է հետաքննության մարմինների, քննիչի, դատախազի, օպերատիվ հետախուզական գործողություններ իրականացնող մարմինների որոշումների և գործողությունների օրինականության վերաբերյալ բողոքները:

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 17-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ «Քրեական հետապնդում իրականացնող մարմինը պարտավոր է ձեռնարկել սույն օրենսգրքով նախատեսված բոլոր միջոցառումները՝ գործի հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ հետազոտման համար, պարզել ինչպես կասկածյալի և մեղադրյալի մեղավորությունը հիմնավորող, այնպես էլ նրանց արդարացնող, ինչպես նաև նրանց պատասխանատվությունը մեղմացնող և ծանրացնող հանգամանքները»:

3.1.1. Հետաքննության մարմինը չի ձեռնարկել համապատասխան միջոցներ հաղորդման մեջ նշված հանգամանքները պարզելու համար, մասնավորապես Խ. Ասրյանին չի հրավիրել բացատրություններ ստանալու այլ որոշում կայացնելիս հիմք է ընդունել լրատվական միջոցներով Խ. Ասրյանի արած հայտարարությունները:

Նախաքննության մարմնի կողմից Ջարուհի Փոստանջյանը բացատրություններ տալու չի հրավիրվել, նրանից չի պարզաբանվել, թե Խ. Ասրյանի հրապարակային սպառնալիքներից բացի կան արդյո՞ք այլ սպառնալիքներ, որոնք չեն հրապարակվել:

3.1.2. Քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշման պատճառաբանական մասում որոշման հեղինակը նշում է. «հանցակազմի մյուս պարտադիր հատկանիշը սպառնալիքի իրական լինելն է: Այն իրական է համարվում, երբ տուժողը բավարար հիմքեր է ունենում անհանգստանալու, վախենալու դրա իրականացումից (...): Սպառնալիքի իրական լինելը որոշվում է ինչպես օբյեկտիվ իրադրության գնահատմամբ այնպես էլ տուժողի սուբյեկտիվ ընկալումը հաշվի առնելով»: Նախաքննության մարմնը չէր կարող միայն լրատվական միջոցներով հրապարակված նյութերը ուսումնասիրելով գալ եզրակացության սպառնալիքի իրական լինելու վերաբերյալ: Նախաքննության մարմինը պարտավոր էր բացատրություններ վերցնել Ջ. Փոստանջյանից պարզելու համար, նա սպառնալիքը իրական է համարում, թե ոչ և նա բավարար հիմքեր ունի սպառնալիքից անհանգստանալու և վախենալու, որ այն կարող է իրականանալ:

2013թ. հոկտեմբերի 11-ին Ջ. Փոստանջյանը մտահոգվելով իր անվտանգության համար, դիմում է ներկայացրել ՀՀ ոստիկանության պետ Վ. Գասպարյանին, խնդրելով ապահովել իր և

իր ընտանիքի անդամների անվտանգությունը: Ոստիկանապետը հիմնավոր համարելով Ջ. Փոստանջյանի մտահոգությունը, վերջինիս անվտանգությունը ապահովելու ուղղությամբ ձեռնարկել է համապատասխան միջոցներ:

2013թ. հոկտեմբերի 16-ին «azatutyun.am» լրատվական կայքում տեղադրվել է «Փոստանջյանը պահանջում է կալանավորել Խաչիկ Ասրյանին» վերնագրով տեսանյութը, որում ակնհայտ երևում է, թե ինչպես են ոստիկանության աշխատակիցները ապահովում Ջ. Փոստանջյանի անվտանգությունը¹: Վերոգրյալից պարզ է դառնում, որ քննարկվող հանցակազմի պարտադիր հատկանիշ՝ սպառնալիքի իրական լինելն առկա է, քանի որ դրա բացակայության դեպքում ՀՀ ոստիկանապետը Ջ. Փոստանջյանի խնդրանքը կմերժեր և ոստիկանության աշխատակիցները չէին ապահովի նրա անվտանգությունը:

Համաձայն վերոհիշյալ մեկնաբանությունների, նախաքննության մարմինը պարտավոր է օբյեկտիվ քննություն իրականացնել, որի կարևոր հանգամանքներից է համարվում գործով բոլոր մասնակիցներին բացատրություններ տալու հրավիրելը կամ, որոնց կողմից տրված տեղեկությունները կարող են էական նշանակություն ունենալ գործի արդարացի լուծման համար: Սույն գործի շրջանակներում՝ Խ. Ասրյանին բացատրություն տալու հրավիրելու արդյունքում վերջինս կարող էր հերքել կամ հաստատել Կազմակերպության կողմից ներկայացված հանցագործության մասին հաղորդման փաստերը, ինչպես նաև Ջ. Փոստանջյանին բացատրության հրավիրելու արդյունքում հնարավոր կլիներ պարզել, արդյոք քննարկվող հանցակազմում բացակայում է, թե առկա է սպառնալիքի իրական լինելու հանգամանքը, որը պարտադիր հատկանիշ է քննարկվող հանցակազմի համար:

3.1.3. ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 27-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Հետաքննության մարմինը, քննիչը, դատախազը պարտավոր են իրենց իրավասության սահմաններում քրեական գործ հարուցել հանցագործության հատկանիշներ հայտնաբերելու յուրաքանչյուր դեպքում, օրենքով նախատեսված բոլոր միջոցառումները ձեռնարկել հանցագործություն կատարած անձանց և հանցագործության, ինչպես նաև դրա կատարման հանգամանքները բացահայտելու համար: (.....):

Նախաքննության մարմնի կողմից ներկայացված հանցագործության մասին հաղորդման շրջանակներում չի ձեռնարկվել օրենքով նախատեսված բոլոր միջոցառումները հանցագործության, ինչպես նաև դրա կատարման հանգամանքները բացահայտելու համար:

Նախաքննության մարմնի վերը թվարկված անգործության կամ դիտավորյալ նման գործողությունների արդյունքում չի ապահովվել ՀՀ Սահմանադրության 18-րդ հոդվածով երաշխավորված իրավական պաշտպանության արդյունավետ միջոցների իրավունքը:

Ելնելով վերոգրյալից և հիմք ընդունելով ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 290-րդ հոդվածը՝

¹. (Տես՝ <http://www.azatutyun.am/content/article/25138581.html>):

ԽՆԴՐՈՒՄ ԵՄ

վերացնել ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Մ. Ա. Բաբայանի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ի քրեական գործի հարուցումը մերժելու մասին որոշումը և գործն ուղարկել նախաքննության:

Կից ներկայացնում եմ՝

1. 2013թ. հոկտեմբերի 14-ին կազմակերպության կողմից ՀՀ գլխավոր դատախազին ուղարկված հանցագործության մասին հաղորդման պատճենը
2. ՀՀ հատուկ քննչական ծառայության քննիչ Մ. Բաբայանի 2013թ. հոկտեմբերի 31-ի քրեական գործի հարուցում մերժելու մասին որոշման պատճենը:
3. ՀՀ գլխավոր դատախազի 2013թ. նոյեմբերի 20-ի դիմում-բողոքը մերժելու մասին որոշման պատճենը:

Հարգանքով
կազմակերպության նախագահ՝

Արթուր Սարյուց